

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 462/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Molitorisom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 23 P 231/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDACTED] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal prietahy v záhlaví označenom konaní pred Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) o určenie výživného v rámci rozvodu manželstva, ktoré začalo 14. júla 2014 a do podania sťažnosti nebolo právoplatne skončené napriek jeho dvom sťažnostiam adresovaným predsedovi okresného súdu.

2. Sťažovateľ žiadal vysloviť porušenie v záhlaví označených základných práv, prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznať mu finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € a nahradiť trovy konania v sume 312,34 €.

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci vyjadril predseda okresného súdu, ktorý v liste z 18. novembra 2017 po chronológii procesných úkonov vykonaných okresným súdom v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu od 14. júla 2014 (v časti o rozvode manželstva nadobudol rozsudok okresného súdu právoplatnosť 20. marca 2015) až po 18. september 2017, keď sa pojednávanie neuskutočnilo pre nahlásenú výbušninu v budove súdu, uviedol, že k predĺženiu konania došlo najmä pre súbežne vedené konanie na Krajskom súde v Košiciach o priznanie invalidného dôchodku sťažovateľa, ktoré ešte právoplatne neskončilo, ale má vplyv na posúdenie zárobkových pomerov sťažovateľa a mnohé rozporuplné podania sťažovateľa, ktoré museli súdy riešiť, resp. sa nimi marili nariadené pojednávania (napr. 19. augusta 2016 sa sťažovateľ neustanovil na pojednávanie, následne nariadené pojednávanie na 16. november 2016 žiadal zrušiť pre presvedčenie, že sudkyňa nebude rozhodovať objektívne, sťažovateľ odmietol predložiť rozhodnutie Sociálnej poisťovne o invalidnom dôchodku, pokiaľ nie je skončený spor, a pod.).

Predseda okresného súdu aj sťažovateľ zhodne uviedli, že súhlasia s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

II.

4. Požiadavka rýchlosti súdneho konania sa stala ústavným princípom, pretože časový horizont toho, kedy sa účastníkovi dostáva konečné rozhodnutie vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou práva na fair proces v jeho časovej dimenzii. Preto je vecou štátu organizovať svoje súdnictvo tak, aby princípy vyslovené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nešli na ťarchu účastníka, ale súdu, ktorý mal a má dostatok vhodných opatrení na zabezpečenie takého procesného postupu v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty pri riešení vzťahov medzi účastníkmi konania.

5. Ústavný súd nie je súčasťou súdnej sústavy a neprislúcha mu právo dozoru nad rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov. Do rozhodovacej činnosti súdov je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ústavný súd oprávnený zasiahnuť iba vtedy, ak boli ich konaním alebo ním nadväzujúcim rozhodnutím porušené ústavou (dohovorom) zaručené základné práva a slobody sťažovateľa.

6. Ústavný súd preskúmal konanie na okresnom súde z pohľadu dôvodov namietaných v podanej sťažnosti a dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná.

7. Ústavný súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach vyjadril, že medzi základné princípy právneho štátu patrí okrem iného aj právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov, resp. právo na vybavenie veci v primeranej lehote, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou základného práva na spravodlivý proces garantovaného v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 688/2014, I. ÚS 49/2015).

8. Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jednorazový či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje trvalé ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov. Z tej fakticity musí preto následne vyplynúť, že dôsledkom takého zásahu orgánu verejnej moci nemožno čeliť inak ako ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

9. K otázke posudzovania dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) sa tak opakovane pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívne charakterom prejednávanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitosť veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu; do úvahy je pritom nutné vziať i to, čo je pre sťažovateľa v konaní predmetom sporu, resp. jeho význam pre dotknutého účastníka konania.

10. Záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno teda formulovať vždy s ohľadom na uvedené faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prieťahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu, a teda zakladajúce porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prieťahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti z hľadiska zisťovania skutkového stavu veci a pod. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná.

11. O taký prípad išlo aj v tejto veci, ktorej dĺžka konania je síce na „hrane“ ústavnosti, ale je zapríčinená aj obštrukčným konaním sťažovateľa (viackrát maril pojednávanie), ale najmä veľmi úzko súvisí s konaním o invalidný dôchodok sťažovateľa,

ktorého výsledok určí celkové jeho zárobkové a majetkové možnosti a schopnosti ako základ pre určenie výšky jeho vyživovacej povinnosti ako otca k maloletému dieťaťu.

12. So zreteľom ku všetkým rozhodujúcim okolnostiam ústavný súd nepovažuje dĺžku konania o určenie práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu po ich rozvode ani za excesívnu, ani strán sporných období za pričítateľnú okresnému súdu. Preto podanej sťažnosti sťažovateľa nevyhovelo a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017